

Bijlage bij Formulier C

Vragenlijst van de Europese Commissie voor een uitvoerige Duurzame Ontwikkelingseffectbeoordeling (aangepast aan de Belgische Situatie)

Tabel 1: Weerslag op de economie

Betrokken domeinen	Fundamentele vragen
Concurrentievermogen, uitwisselingen, investeringsstromen en marktwerking	Heeft de overwogen optie een invloed op de concurrentiepositie van de Belgische ondernemingen? Veroorzaakt ze grensoverschrijdende investeringsstromen (inclusief verplaatsing van economische activiteit)? Heeft de overwogen optie een weerslag op de werking van de markt? Zal ze onder meer kunnen uitmonden in een keuzebeperking voor de consument, in een prijsverhoging omwille van concurrentieverlaging, in het ontstaan van obstakels voor nieuwe goederenleveranciers of dienstverleners, in de slechtere naleving van de concurrentieregels of in het ontstaan van monopolies, in de fragmentering van de markt, enz.?
Exploitatiekosten en beheer van een economische activiteit	Zal de overwogen optie de bedrijven extra kosten opleveren inzake aanpassing, conformiteit of transacties? Heeft ze een weerslag op de kosten of beschikbaarheid van essentiële productiefactoren (grondstoffen, machines, arbeidskracht, energie, enz.)? Heeft ze een invloed op de toegang tot financieringsmiddelen? Heeft ze een weerslag op de investeringscyclus? Zal ze uitmonden in het terugtrekken van bepaalde producten van de markt? Zal de commercialisering van bepaalde producten hierdoor beperkt of verboden worden? Zal ze aanleiding geven tot een striktere reglementering bij het beheer van een specifieke economische activiteit? Zal ze rechtstreeks of onrechtstreeks leiden tot de sluiting van bepaalde bedrijven? Worden sommige producten of bedrijven verschillend behandeld dan anderen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden?
Administratieve kosten gedragen door bedrijven	Legt de overwogen optie extra administratieve vereisten op voor bedrijven of verhoogt ze de complexiteit van de administratieve procedures? Vormen deze kosten een vrij belangrijke belasting voor KMO's (kleine en middelgrote bedrijven)?
Eigendomsrechten	Zijn er consequenties voor de eigendomsrechten (roerende en onroerende goederen, materiële en immateriële vaste activa)? Zal de overname, verkoop of exploitatie van eigendomsrechten erdoor beperkt worden? Of zal de optie aanleiding geven tot een volledig eigendomsverlies?
Innovatie en onderzoek	Zal de overwogen optie R & D bevorderen of in de weg staan? Vergemakelijkt ze de invoering en verspreiding van nieuwe technologieën of productiemethoden en van nieuwe producten? Heeft ze een weerslag op de intellectuele eigendomsrechten (octrooien, merken, auteursrechten of andere knowhowlicenties)?

	<p>Werkt ze universitair of industrieel onderzoek in de hand of beperkt ze het? Bevordert ze een betere exploitatie van de middelen?</p>
Consumenten en huishoudens	<p>Zal deze optie de consumptieprijzen wijzigen? Zal ze de mogelijkheden wijzigen die aan de consument geboden worden om te genieten van de binnenlandse markt? Zal ze een weerslag hebben op de kwaliteit, de beschikbaarheid en de keuze van goederen/diensten die ze aanschaffen? Heeft ze een invloed op de informatieverstrekking en bescherming van de consument? Brengt ze aanzienlijke gevolgen teweeg voor de financiële situatie van individuen/huishoudens, zowel op korte als op lange termijn? Heeft ze een weerslag op de economische bescherming van huishoudens of kinderen?</p>
Specifieke regio's of sectoren	<p>Heeft de overwogen optie significante gevolgen op bepaalde sectoren? Zal ze een specifieke invloed hebben op bepaalde regio's (creëren of wegvallen van werkgelegenheid bijvoorbeeld)? Zullen de KMO's hier specifieke gevolgen van ondervinden?</p>
Internationale betrekkingen	<p>Heeft de overwogen optie een invloed op het commerciële beleid van België en zijn internationale verbintenissen. Heeft ze een invloed op het buitenlands beleid van België en zijn ontwikkelingsbeleid? Heeft ze een weerslag op de landen waarmee België preferentiële handelsakkoorden heeft gesloten? Heeft ze een weerslag op de ontwikkelingslanden, de minst ontwikkelde landen en de landen met een middelhoog inkomen?</p>
Macro-economische omgeving	<p>Welke zijn de algemene gevolgen van de overwogen optie op de economische groei en werkgelegenheid? Draagt ze bij tot de verbetering van de investeringsvoorwaarden en de goede werking van de markten? Heeft ze rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen op de inflatie?</p>

Tabel 2: Weerslag op het milieu

Betrokken domeinen	Fundamentele vragen
Kwaliteit van de lucht	Heeft de overwogen optie een weerslag op de emissie in de atmosfeer van verzurende, eutrofiërende, fotochemische of schadelijke verontreinigende stoffen die nadelig kunnen zijn voor volksgezondheid, teelt of gebouwen of uitmonden in een aantasting van het milieu (verontreiniging van bodem of rivieren, enz.) ?
Waterkwaliteit en waterbronnen	Heeft de overwogen optie als gevolg dat ze de kwaliteit of de hoeveelheid reserves zoet water en ondergronds water verlaagt of verhoogt? Heeft ze een positieve of negatieve invloed op de waterkwaliteit in de kust- of zeezones (lozing van afval, voedingstoffen, koolwaterstof, zware metalen of andere verontreinigende stoffen)? Heeft ze een weerslag op de voorraad drinkwater?
Kwaliteit van bodem of van pedologische bronnen	Heeft de overwogen optie gevolgen voor de verzuring, verontreiniging of het zoutgehalte van de bodem, en voor het erosiegehalte? Leidt ze tot een vermindering van de beschikbare oppervlakte (omwille van gebouwen of civieltechnische bouwwerken bv.) of tot een verhoging van de bruikbare oppervlakte (schoonmaak van de bodem bv.)?
Klimaat	Heeft de overwogen optie een invloed op de emissie in de atmosfeer van stoffen die verantwoordelijk zijn voor de verarming van de ozonlaag (CFK, HCFK) en voor broeikasgassen (zoals koolstofdioxide, methaan, enz.)?
Hernieuwbare of niet hernieuwbare bronnen	Exploiteert de overwogen optie de hernieuwbare bronnen (zoet water, visvangst) tegen een tempo dat hun capaciteit tot regeneratie overtreft? Beperkt ze het gebruik van niet hernieuwbare bronnen (ondergrondse wateren, mineralen, enz.) of doet ze het net stijgen?
Biodiversiteit, flora, fauna en landschappen	Beperkt de overwogen optie het aantal soorten/variëteiten/rassen in een bepaalde sector (anders gezegd, beperkt ze de biologische diversiteit) of verhoogt ze het aantal aanwezige soorten (bijvoorbeeld door de bescherming van soorten te bevorderen)? Heeft ze een weerslag op beschermde of bedreigde soorten, hun habitat of zones met gevoelige ecosystemen? Leidt ze tot een verbrokkeling van het landschap of heeft ze op enige andere manier een invloed op trekwegen, ecologische corridors of bufferzones? Wijzigt ze de schoonheid van beschermde landschappen?
Bodemgebruik	Brengt de overwogen optie het eerste gebruik van nieuwe terreinen met zich mee? Heeft ze een weerslag op de zones die ecologisch kwetsbaar werden verklaard? Mondt ze uit in een wijziging van het bodemgebruik (bv. indeling tussen stedelijke en landelijke ruimte of wijziging van het type landbouw)?
Productie/vorming en recyclage van afval	Heeft de overwogen optie een weerslag op de productie van afval (vast, huisvuil, landbouw, industrieel, mijn, radioactief of giftig) of op de behandeling, verwerking of recyclage ervan?
Mogelijk optreden of draagwijdte van milieurisico's	Wijzigt de overwogen optie het mogelijke optreden of de preventie van branden, explosies, pannes, ongevallen of andere onverwachte emissies? Heeft ze een invloed op het risico tot ongeoorloofde of onopzettelijke verspreiding van exogene of genetisch gewijzigde

	<p>organismen?</p> <p>Wordt de waarschijnlijkheid dat natuurrampen zich voordoen verhoogd of verlaagd door deze optie?</p>
Mobiliteit (transportwijzen) en energieverbruik	<p>Verhoogt of verlaagt ze het energieverbruik en de warmteproductie?</p> <p>Zal ze uitmonden in een verhoging of een verlaging van de transportaanvragen (van passagiers of goederen) of in een wijziging van de indeling van transportmodi?</p> <p>Brengt ze een verhoging of verlaging van de uitstoot van auto's met zich mee?</p>
Gevolgen van industriële activiteiten op het milieu	<p>Zal de overwogen optie leiden tot een evolutie van de natuurlijke bronnen vereist voor de productie? Zal de productie meer of minder energie verbruiken?</p> <p>Zal ze uitmonden in een verhoging of verlaging van de kostprijs van goederen en diensten die al dan niet milieuvriendelijk zijn na een wijziging van de reglementeringen inzake belasting, certificatie, productontwerp of het sluiten van overeenkomsten?</p> <p>Bevordert of beperkt ze het gebruik van goederen en diensten die al dan niet milieuvriendelijk zijn na een wijziging van de regels van toepassing op de investeringen in kapitaal, leningen, verzekeringsdiensten, enz.?</p> <p>Zal ze uitmonden in een verhoging/verlaging van de vervuiling gegenereerd door bedrijven als gevolg van een wijziging van hun werkwijze?</p>
Veterinaire en fytosanitaire kwesties, veiligheid van voeding voor mens en dier	<p>Heeft de overwogen optie een weerslag op de gezondheid van dieren en planten?</p> <p>Heeft ze een weerslag op het welzijn van dieren (anders gezegd, op de manier waarop mensen dieren behandelen)?</p> <p>Heeft ze een invloed op de veiligheid van voeding voor mens en dier?</p>

Tabel 3: Weerslag op sociaal vlak

Betrokken domeinen	Fundamentele vragen
Werkgelegenheid en arbeidsmarkt	Zal de overwogen optie de creatie van werkgelegenheid bevorderen? Leidt ze rechtstreeks tot het schrappen van banen? Heeft ze specifieke negatieve invloeden op bepaalde beroepen en werknemerscategorieën of op zelfstandigen? Heeft ze een invloed op de vraag naar arbeidskracht? Zal ze de werking van de arbeidsmarkt wijzigen?
Normen en rechten verbonden met arbeidskwaliteit	Heeft de overwogen optie een weerslag op de arbeidskwaliteit? Wijzigt ze de toegang van werknemers of werklozen tot vakopleiding of continue opleiding? Heeft ze een weerslag op de gezondheid, veiligheid of waardigheid van werknemers? Heeft ze rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen op de huidige rechten en plichten van werknemers binnen het bedrijf, onder meer inzake informatieverschaffing en raadpleging, en op hun bescherming tegen ontslag? Wijzigt ze de bescherming van jongeren op het werk? Heeft ze rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen op de huidige rechten en plichten van werkgevers? Vergemakkelijkt of beperkt ze herstructureringen, aanpassing aan wijzigingen en het gebruik van technologische innovaties op de werkplek?
Sociale integratie en bescherming van bepaalde bevolkingscategorieën	Wijzigt de overwogen optie de toegang tot de arbeidsmarkt, de inkomende stromen op de arbeidsmarkt of de uitgaande stromen ervan? Versterkt of beperkt ze de gelijkheid/ongelijkheden rechtstreeks of onrechtstreeks? Heeft ze een weerslag op de gelijkheid van toegang tot diensten en goederen? Heeft ze een weerslag op de toegang tot plaatsingsdiensten of diensten van algemeen economisch belang? Mondt ze uit in een betere informatieverschaffing van de bevolking over een bepaald onderwerp? Heeft ze een meer uitgesproken weerslag op welbepaalde categorieën van personen, bedrijven, plaatsen, op de meest kwetsbaren of mensen die het meest bedreigd zijn door armoede? Heeft ze een belangrijke weerslag op burgers uit derdewereldlanden, kinderen, vrouwen, gehandicapten, werklozen, bejaarden, politieke partijen of verenigingen, kerken, religieuze of niet-confessionele organisaties, etnische, taalkundige of religieuze minderheden of asielzoekers?
Gelijke behandeling en gelijke kansen, non-discriminatie	Heeft de overwogen optie een weerslag op de gelijke behandeling en gelijke kansen? Heeft ze een weerslag op gelijkheid in geslacht? Brengt ze een verschillende behandeling van bepaalde bevolkingscategorieën met zich mee om redenen die rechtstreeks verbonden zijn met bijvoorbeeld geslacht, ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, religie of overtuigingen, politieke of andere opinie, aansluiting bij een nationale minderheid, eigendom, geboorte, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid? Of kan ze uitmonden in een onrechtstreekse discriminatie?

Privé en gezinsleven, persoonlijke gegevens	<p>Heeft de overwogen optie een weerslag op het privé-leven van mensen (inclusief hun huishouden en hun communicatie)?</p> <p>Heeft ze een invloed op het leven van de huishoudens of de juridische, economische of sociale bescherming van de huishoudens?</p> <p>Heeft ze een behandeling van persoonlijke gegevens tot gevolg of heeft ze betrekking op het recht van mensen tot toegang van hun persoonlijke gegevens?</p>
Governance, participatie, goed bestuur, toegang tot justitie, media en ethiek	<p>Wijzigt de overwogen optie de participatie van de betrokken partijen in het domein van governance?</p> <p>Worden alle tussenkomende en betrokken partijen gelijk behandeld met respect voor hun diversiteit? Heeft de overwogen optie een weerslag op de culturele en taalkundige diversiteit?</p> <p>Wijzigt ze de autonomie van de sociale partners in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn? Zal de overwogen optie gevolgen hebben op de rechten van individuen tegenover overheidsdiensten en hun relatie met die diensten?</p> <p>Heeft ze een weerslag op de toegang van burgers tot justitie?</p> <p>Mondt ze uit in een betere informatieverschaffing van de bevolking over een bepaald onderwerp? Heeft ze een weerslag op de toegang van burgers tot informatie?</p> <p>Heeft ze gevolgen in het domein van en op het pluralisme van de media en hun vrijheid van meningsuiting?</p> <p>Roept ze vragen over ethiek of bio-ethiek op (cloning, gebruik van het menselijk lichaam of gedeelten van het menselijk lichaam uit winstoogmerk, voor genetisch onderzoek/tests, voor het gebruik van genetische informatie)?</p>
Gezondheid en veiligheid van burgers	<p>Heeft de overwogen optie, omwille van haar invloed op de sociaal-economische omgeving (bv. werkomgeving, inkomsten, opleiding, werkgelegenheid, voeding), een weerslag op de gezondheid en veiligheid van de mensen/bevolkingen, inclusief hun levensverwachting, hun sterftecijfer en hun ziektecijfer?</p> <p>Verhoogt ze/verlaagt ze het risico tot bioterrorisme?</p> <p>Verhoogt ze/verlaagt ze de gezondheidsrisico's verbonden met de aanwezigheid van stoffen die schadelijk zijn voor het milieu?</p> <p>Heeft ze een invloed op de gezondheid door een wijziging van het geluidsniveau of de kwaliteit van de lucht, het water of de bodem in de bevolkte zones?</p> <p>Zal ze een weerslag hebben op de gezondheid door het gebruik van energiebronnen en/of de afvalverwerking te wijzigen?</p> <p>Heeft ze een invloed op de gezondheidsdeterminanten verbonden met de levensstijl, zoals nicotineverbruik, alcoholverbruik of fysieke activiteit?</p> <p>Heeft ze een specifieke invloed op bepaalde risicogroepen (omwille van leeftijd, geslacht, handicap, aansluiting bij een sociale categorie, mobiliteit, regio, enz.)?</p>
Criminaliteit, terrorisme en veiligheid	<p>Verbeterd of belemmert de overwogen optie veiligheid, criminaliteit of terrorisme?</p> <p>Heeft ze gevolgen op het onderzoek naar criminelen of op de winsten uit criminele activiteiten?</p> <p>Zal ze waarschijnlijk een verhoging van de criminaliteit tot gevolg hebben?</p> <p>Heeft ze een weerslag op het evenwicht tussen veiligheidshandhaving en naleving van de rechten van de verdachten?</p> <p>Heeft ze een weerslag op de rechten van slachtoffers en getuigen?</p>
Toegang tot sociale	<p>Heeft de overwogen optie een weerslag op de kwaliteit van de diensten en de toegang tot die diensten?</p>

bescherming, gezondheid en opleiding en gevolgen voor de betrokken systemen	Heeft ze een weerslag op de opleiding en mobiliteit van werknemers (gezondheid, opleiding, enz.)? Wijzigt ze de toegang van burgers tot overheids/privé-onderwijs of tot vakopleiding of continue opleiding? Heeft ze een invloed op de financiering/organisatie/toegankelijkheid van sociale, gezondheids- en opleidingssystemen (inclusief systemen voor vakopleiding)? Heeft ze een weerslag op de vrijheid/het zelfbestuur van instellingen voor universitair of hoger onderwijs?
Huisvesting	Wat is de weerslag van de voorgenomen maatregel op het aanbod van de woningen (zowel private, als publieke sector)? Wat is de impact op de structuur van de huisvestingsmarkt? Wat is de impact op de kwaliteit van het patrimonium? Wat is de impact op de betaalbaarheid van de huisvesting (rekening houdend met prijs/kwaliteit)?

Tabel 4: Weerslag op de overheid

Overheid	<p>Zal de overwogen optie budgettaire gevolgen hebben op de verschillende administratieniveaus van de overheid, zowel op korte als op lange termijn?</p> <p>Vereist ze een oprichting of grootscheepse herstructurering van overheidsdiensten?</p> <p>Zal de toepassing van de voorgestelde maatregelen gevolgen hebben voor de overheidsinstellingen en –diensten, bij voorbeeld wat betreft hun verantwoordelijkheden?</p> <p>Wijzigt ze de middelen om de wet toe te passen?</p>
Beheerskosten	<p>Wat zijn de gevolgen van de maatregel voor de belasting van de overheidsadministratie (rechterlijke macht,...)</p> <p>Is er zekerheid omtrent de uitvoerbaarheid van de maatregel?</p> <p>Wat is de bijkomende kost voor de extra handavingsinspanningen voor de overheid, indien blijkt dat de maatregel niet spontaan zal worden nageleefd?</p> <p>Kan de overheid de naleving van de maatregel voldoende waarborgen?</p>